

Mateřská škola Hrušovany u Brna
Havlíčková 169, 664 62 Hrušovany u Brna
IČ 75023229

Školní vzdělávací program

pro předškolní vzdělávání

Z POHÁDKY DO POHÁDKY

www.mshrusovany.cz

email: reditelka@mshrusovany.cz

Schváleno na pedagogické radě dne 23. 8. 2021.

MOTTO:

„Chtete- li, aby byly vaše děti chytré, čtěte jim pohádky.

Chcete – li, aby byly ještě chytřejší, čtěte jim více
pohádek.“

Albert Einstein.

1. Identifikační údaje

Základní údaje o mateřské škole

Název školy: Mateřská škola Hrušovany u Brna, okres Brno- venkov, příspěvková organizace

Sídlo: Havlíčkova 169

Právní forma: právní subjekt

IČ: 750 23 229

Ředitelka školy: Bc. Jana Jančová

Kontakt: telefon 547 236 208, 724 029 172

Email reditelka@mshrusovany.cz

Webové stránky mshrusovany.cz

Datová schránka ID: 2m2krxn

Zřizovatel: Obec Hrušovany u Brna, Masarykova 17, 664 62 Hrušovany u Brna

Zpracovala: Bc. Jana Jančová

Projednáno na pedagogické radě: 23. 8. 2021

Platnost: 1. 9. 2021- 31. 8. 2024

Číslo jednací: 261/21

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola má v různých částech obce tři odloučená pracoviště v samostatných budovách – MŠ Havlíčkova 169, MŠ Sídliště 527, MŠ Jízdárenská 699. Škola má celkem sedm tříd.

Budova MŠ Havlíčkova je přízemní budova v řadové zástavbě v klidné ulici uprostřed obce s vlastní zahradou vybavenou zahradními prvky a pískovištěm, zpevněnou plochou pro míčové a dopravní hry. V budově jsou 2 prostorné třídy se samostatnými vchody. Každá třída má své vlastní sociální zařízení a šatnu pro děti. Nejsou zde samostatné ložnice. Lehátka se v každé třídě v určeném čase připravují do herny, kde děti odpočívají. Součástí MŠ je školní kuchyně. Odtud je strava následně rozvážena do ostatních budov. Budova má už spoustu funkčních nedostatků a je před plánovanou rekonstrukcí.

Budova MŠ Sídliště je prostorná patrová budova na okraji sídliště s vlastní zahradou vybavenou zahradními prvky, pískovištěm, zpevněnou plochou pro dopravní hry, travnatou plochou. Jsou zde 3 třídy (2 v přízemí a 1 v patře) se 2 samostatnými vchody. Každá třída má vlastní sociální zařízení, šatnu, výdejnu jídla. Nejsou zde samostatné ložnice. Lehátka se v každé třídě v určeném čase připravují do herny, kde děti odpočívají.

Budova MŠ Jízdárenská je přízemní prostorná budova, umístěna na klidném místě na okraji vesnice. Má vlastní zahradu vybavenou zahradními prvky, pískovištěm. Celá plocha zahrady je zatravněná. V budově jsou 2 třídy s vlastním sociálním zařízením, lehárnou, šatnou pro děti. Výdejna jídel je společná pro obě třídy. Každá třída má samostatné výdejní okénko.

Všechny budovy mateřské školy mají dostatečně velké prostory. Školní zahrady jsou zastaralé, neplní funkci plnohodnotných učeben, což by bylo našim hlavním cílem. Interiéry jsou postupně plánovitě a účelně zařizovány, obnovovány a doplňovány novým vybavením tak, aby

- ❖ bylo v souladu s podmínkami vzdělávání RVP PV
- ❖ odpovídalo počtu dětí a jejich věku
- ❖ bylo zdravotně nezávadné
- ❖ bylo bezpečné a estetické
- ❖ funkční a podnětné
- ❖ umožňovalo dětem spontánní aktivity a podporovalo zvolený styl pedagogické práce
- ❖ bylo zajištěno vhodné členění prostoru vyhovující nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Naším cílem je rozvíjet dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou a způsobilou zvládat aktivně nároky života, které jsou na ně běžně kladeny.

Mateřská škola je zapojena do následujících projektů:

Název: Podpora vzdělávání formou zjednodušeného projektu v MŠ Hrušovany u Brna III

Registrační číslo: Cz.02.3X/0.0/0.0/20_080/0018713

Zkrácený název projektu: Šablony III

Charakteristika: personální podpora v mateřské škole, spolupráce s rodiči dětí, MŠ a ZŠ, rozvojové aktivity

Název: Místní akční plán II v ORP Židlochovice

Zkrácený název projektu: MAP II

Charakteristika: rozvojové a vzdělávací aktivity

Název: Se sokolem do života

Charakteristika: projekt rozvíjí pohybovou gramotnost a učí lásce nejen k pohybu

3. Podmínky vzdělávání

V této části je uvedena charakteristika podmínek vzdělávání v naší mateřské škole. Opíráme se o výsledky evaluace minulého školního vzdělávacího programu a následné analýzy.

3.1. Věcné podmínky (vybavení, materiální podmínky)

Všechny tři budovy mateřské školy mají dostatečné prostory.

Prostorové uspořádání tříd je řešeno tak, aby umožňovalo skupinové i individuální činnosti. Jsou zde tematicky zaměřené koutky. Třídy jsou prostorné, snadno větratelné. Je dbáno na estetický vzhled vybavení, jeho bezpečnost a hygienické požadavky.

- ❖ Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, vybavení pro odpočinek dětí odpovídá počtu dětí. Počet toalet a umyvadel odpovídá hygienickým požadavkům.
- ❖ Hračky, pomůcky a tělocvičné náčiní určené dětem jsou umístěny tak, aby na ně děti viděly a mohly si je samostatně půjčovat a současně se vyznaly v jejich uložení.
- ❖ Hračky, hry a pracovní materiály jsou ve třídách umístěny většinou v otevřených policích, některé v uzavřených skřínkách. Všechny jsou však dětem dostupné. Děti si hry a hračky berou sami. Po skončení hry, činnosti děti průběžně hračky uklízí na své místo.
- ❖ Vybavení hračkami a didaktickými pomůckami pro děti všech věkových kategorií je dostatečné ve všech budovách.
- ❖ Děti se podílejí na výzdobě interiéru budovy. Práce jsou umístěny tak, aby byly dětem přístupné a rodiče měli možnost dětské práce shlédnout.
- ❖ Na jednotlivé budovy mateřské školy navazují školní zahrady, které jsou vybaveny pískovišti a dalšími herními prvky. Všechny vnitřní i vnější prostory jednotlivých budov mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.
- ❖ Budova mateřské školy Havlíčkova má nedostačující prostory pro nepřímou práci učitelek. Je to dáno stavebním řešením budovy. Mateřské školy Sídliště a Jízdárenská mají vyhovující zázemí pro zaměstnance.
- ❖ Všechny budovy mají zabezpečený vstup přístupovým bezpečnostním systémem.

Záměry:

Máme v plánu dle finančních, organizačních, personálních a časových možností změnit či zlepšit:

- ❖ ve spolupráci se zřizovatelem zajistit nové a kvalitní oplocení školní zahrady v mateřské škole Sídliště do konce školního roku 2021/2022
- ❖ Během tří let budeme ve spolupráci se zřizovatelem usilovat o zkvalitnění, funkčnost, vybavenost a možnosti využití školních zahrad. Rádi bychom z našich

zahrad měli v budoucnu plnohodnotné venkovní vzdělávací prostory pro přímou výuku i spontánní hru.

- ❖ Každý školní rok budeme doplňovat a obnovovat hračky a didaktické pomůcky

3.2. Životospráva

- ❖ Dětem poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu.
- ❖ Dbáme na vhodnou a pestrou skladbu jídelníčku s dostatkem ovoce a zeleniny. Ve všech třídách po celý den a při pobytu na školní zahradě je zajištěn pitný režim – voda, ovocné nebo bylinkové čaje.
- ❖ Děti mají možnost postupných svačinek (dopoledne i odpoledne), oběd je společný.
- ❖ Dětem ponecháváme volnost osobního tempa při jídle.
- ❖ Množství jídla si děti mají možnost zvolit samy, děti do jídla nenutíme.
- ❖ Podporujeme kulturu stolování, samostatnost při sebeobsluze.
- ❖ Pravidelný a dostatečný pobyt dětí venku je příležitostí k volnému pohybu, činnosti přizpůsobujeme aktuálnímu počasí. Potřebu volného pohybu respektujeme i v interiéru mateřské školy.
- ❖ Respektujeme individuální potřebu odpočinku a spánku. Minimální doba odpočinku na lůžku je ½ hodiny. Následuje postupné vstávání, dětem nabízíme klidové činnosti u stolečku, tak aby nerušily děti, které odpočívají.
- ❖ Dodržujeme biorytmus.
- ❖ Rodiče jsou na schůzkách a prostřednictvím webových stránek informováni o novinkách a požadavcích na školní stravování.

Záměry:

- Nejpozději do konce školního roku 2021/2022 zlepšit úroveň školního stravování, rozšířením personálu školní kuchyně.
- Obohacení a inovace jídelníčku.

3.3. Klima školy

- ❖ Respektujeme potřeby dítěte.
- ❖ Napomáháme dítěti v uspokojování jeho potřeb.
- ❖ Děti mají ve třídě rovnocenné postavení.
- ❖ Děti se podílí na tvorbě pravidel soužití. Je kladen důraz na pochopení pravidel a jejich dodržování.
- ❖ Volnost a osobní svoboda je v rovnováze s nutným omezením a přiměřeným zatížením dítěte.
- ❖ Vztahy mezi dětmi a dospělými jsou založeny na vzájemné důvěře, toleranci, zdvořilosti, pomoci.
- ❖ Nově příchozí děti mají možnost se postupně adaptovat na nové prostředí – v době zvykání možnost volby délky pobytu v mateřské škole – po dohodě s učitelkou.
- ❖ Dodržujeme zásady individuálního přístupu ke všem dětem:

- neodbýváme dítě, když se na něco ptá
- v jednání s dítětem jsme pevní, vstřícní
- příliš často nenapomínáme

Záměry:

- ❖ zaměříme se na podporu rozvoje sociálních dovedností, emoční stability dětí
- ❖ plně spolupracovat a komunikovat se Spolkem rodičů při Mateřské škole
- ❖ budeme dětem dávat prostor pro sebehodnocení

3.4. Organizace

- ❖ Provoz MŠ je od 6.15 hod do 16.45 hod.
- ❖ Dítě zákonný zástupce nebo jím pověřená osoba předává učitelce. Dítě z mateřské školy vyzvedává zákonný zástupce dítěte nebo jím pověřená osoba na základě písemného zmocnění.
- ❖ Režim dne je možné přizpůsobit aktuálnímu plánu činností. Spontánní a řízené činnosti (individuální i řízené) jsou v denním režimu vyvážené. Pravidelně zařazujeme zdravotně preventivní pohybové aktivity, relaxaci. Při plánování činností vycházíme ze zájmu a potřeb dětí, děti mají možnost se spolupodílet na výběru činností.
- ❖ Pravidelné souběžné působení obou učitelek probíhá během pobytu venku a oběda, individuálně během společných dopoledních či odpoledních aktivitách třídy a společného programu mateřské školy (výlety, divadla, akce MŠ)
- ❖ Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru.
- ❖ Pokud děti potřebují, mají možnost využít klidný koutek a neúčastnit se společných činností.
- ❖ Aktivity jsou organizovány tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování.
- ❖ Spolupracujeme se zřizovatelem, základní školou, pedagogicko- psychologickou poradnou, logopedickou poradnou, s Komisí pro občanské záležitosti, účastníme se kulturního dění v obci.
- ❖ Každá třída vypracovává třídní vzdělávací program vycházející ze ŠVP. Je kladen důraz na vlastní iniciativu a tvůrčí aktivitu jednotlivých učitelek

Nedílnou součástí života školy jsou tradice – oslavy narozenin, podzimní tvoření, návštěva Mikuláše a čertíka, vánoční den, masopustní rej masek, Mámo, táto, pojď si hrát, oslava svátku matek, rozloučení s předškoláky, spaní v mateřské škole, zahradní slavnost, návštěva knihovny, divadel a koncertů, výlety.

Záměry:

- ❖ Zaměříme se na diagnostiku dětí (hodnotit a nalézat řešení k dalšímu posunu a vývoji dovedností během celého školního roku)

- ❖ Během celého školního roku při plánování činností budeme vycházet z potřeb a zájmů dětí, respektovat individuální vzdělávací potřeby a možnosti dětí, podporovat nadané děti
- ❖ uplatňování výchovně vzdělávacích záměrů vedoucích k individualizaci (DVPP v oblasti individualizace v PV, samostudium, sdílení zkušeností)
- ❖ promýšlet organizaci vzdělávání ve prospěch plynulosti a větší samostatnosti dětí, nenásilnou formou motivovat k objevování nového. Využívat častěji experimentů a samostatné vyhledávání potřebných informací dětmi samotnými.
- ❖ každý den s dětmi provádět pohybové aktivity a co nejvíce využívat možnosti pobytu venku i během odpoledních činností

3.5. Řízení školy

- ❖ Pravomoci, povinnosti a úkoly všech pracovníků máme jasně vymezeny a stanoveny.
- ❖ Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci i rodiče.
- ❖ Je vytvořený informační systém – uvnitř MŠ i směrem k rodičům, veřejnosti.
- ❖ Na rozhodování o zásadních otázkách školního programu se podílí všichni pracovníci.
- ❖ Ředitelka:
 - ponechává pracovníkům dostatek pravomocí a prostoru pro tvůrčí, samostatnou činnost, respektuje jejich práva a povinnosti
 - podporuje jejich vzájemnou spolupráci
 - kontroluje a vyhodnocuje práci jednotlivých pracovníků, pozitivně zaměstnance motivuje
 - je spravedlivá v hodnocení lidí a oceňování jejich výsledků.

Záměry:

Během školního roku 2021/2022 se budu snažit o:

- ❖ Participativní způsob řízení (respekt, důvěra a bezpečí).
- ❖ Příznivé sociální klima v mateřské škole mezi dětmi, pedagogickými pracovníky rodiči i provozními zaměstnanci. Pocit sounáležitosti s životem mateřské školy.
- ❖ Podporovat u všech zaměstnanců důvěru ve svou práci a chuť ji veřejně prezentovat.
- ❖ Pedagogickým pracovníkům dávat prostor pro jejich vlastní tvůrčí přístup v práci s dětmi.
- ❖ Podporovat týmovou práci.
- ❖ Při organizaci týmové práce dbát na dodržování stanovených pravidel.

3.6. Personální a pedagogické podmínky

Pedagogičtí pracovníci, kteří pracují v mateřské škole, mají odpovídající kvalifikaci. Těm, kterým chybí kvalifikace, si ji průběžně doplňují. Počet zaměstnanců, výše úvazků a pracovní doba zaměstnanců se mění v závislosti na počtu přijatých dětí do mateřské

školy na aktuální školní rok. Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla dětem vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče. Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě.

Dle projektových možností pracují v mateřské škole také školní asistenti, chůvy, speciální pedagogové nebo psychologové. Tito pracovníci nejsou dle aktuální legislativy pedagogickými pracovníky. Pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci, kteří pracují s dětmi, se dále vzdělávají formou samostudia, účastní se kurzů a seminářů dle aktuální nabídky a potřeby.

Na zajištění provozu školy se podílejí také správní zaměstnanci a zaměstnanci školní kuchyně, včetně vedoucí školní jídelny.

Záměry:

Během celého školního roku budeme:

- ❖ Při organizaci týmové práce dbát na dodržování stanovených pravidel.
- ❖ Zpracovávat a projednávat harmonogram pracovních úkolů a sledovat jejich plnění.
- ❖ Podporovat diskusi a komunikaci.
- ❖ Rozvíjet dobré pracovní vztahy mezi jednotlivci i skupinami (vzájemný respekt a důvěra).
- ❖ Podporovat více samostatnosti v rozhodování, vyšší míru motivovanosti a angažovanosti.
- ❖ Podporovat a umožňovat přístup k sebevzdělávání.
- ❖ Umožňovat spoluúčast na řešení problémů školy.

3.7. Spoluúčast rodičů

Rodiče jsou zváni ke společným činnostem a akcím pořádaných mateřskou školou. Mají také možnost navrhnout další činnosti, které v nabídce mateřské školy postrádají a aktivně se zapojit.

Mateřská škola společně s rodiči zřídila Spolek rodičů při mateřské škole Hrušovany u Brna, který se aktivně zasazuje o dění v mateřské škole a finančně podporuje akce pořádané mateřskou školou.

Rodiče jsou o dění v mateřské škole informováni ústně i písemně prostřednictvím nástěnek, webových stránek, emailů. Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Nezasahují však do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost.

Záměry:

- ❖ Po celý rok máme v plánu více zapojovat rodiče do činnosti školy

- ❖ Po celý rok se budeme snažit, aby mezi rodiči a pedagogy panovala oboustranná důvěra, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat - prezentovat práce dětí, propagovat MŠ na veřejnosti
- ❖ do konce školního roku 2021/2022 spustit komunikaci s rodiči prostřednictvím aplikace

3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálně vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Vzdělávání se uskutečňuje na základě školního vzdělávacího programu upraveného podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí. Škola respektuje potřeby dětí se speciálně vzdělávacími potřebami a snaží se co nejvíce vyhovět jejich potřebám i možnostem a zajistit jim optimální podmínky k jejich rozvoji. Škola vyžaduje od učitelů i ostatních pracovníků profesionální přístup, aby děti se speciálními potřebami byly přijímány učitelem i kolektivem stejně jako jiné děti a ochránili tak děti od negativní zpětné vazby od okolí.

Plán pedagogické podpory – podpůrné opatření prvního stupně, které zpracovává mateřská škola pro dítě, nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb. S plánem je seznámen zákonný zástupce, učitelé. Osoby, které se s plánem seznámily, plán podepisují. Plán obsahuje popis obtíží dítěte, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Mateřská škola plán podpůrných opatření průběžně aktualizuje. Vyhodnocuje ho nejpozději po třech měsících.

Individuální vzdělávací plán – zpracovává mateřská škola od druhého stupně podpůrných opatření na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce dítěte. Individuální vzdělávací plán vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

Záměry:

- ❖ Během dvou let se budeme snažit prohloubit spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickými centry
- ❖ Podporovat učitelky v DVPP v této oblasti
- ❖ Rozšiřovat nabídku odborné literatury
- ❖ Rozšiřovat nabídku relaxačních pomůcek, didaktických pomůcek, hraček
- ❖ Ve školním roce 2021/2022 vytvořit odpočinkové a relaxační koutky dle individuálních potřeb dětí se SVP

3.9. Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Individuální vzdělávací potřeby dětí nadaných jsou průběžně zaznamenávány prostřednictvím pozorování spontánních aktivit dětí. Následně je připravována v centrech aktivit taková nabídka, která odpovídá potřebám nadaných dětí – činnosti jsou natolik otevřené, aby v jejím průběhu mohlo dítě plně realizovat své specifické

dovednosti. Děti mohou být dle konkrétních témat pozvány do rolí „odborníků“ a své zájmy, poznatky a dovednosti předávat ostatním dětem ve třídě.

V případě, že pedagogické pracovnice identifikují mimořádné nadání u dítěte, dávají s písemným souhlasem zák. zástupců podnět PPP Brno k vyšetření, na jehož základě je stanoven další postup vzdělávání, příp. zpracování IVP.

Záměry:

- ❖ Během dvou let se budeme snažit prohloubit spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickými centry
- ❖ Podporovat učitelky v DVPP v této oblasti
- ❖ Rozšiřovat nabídku didaktických pomůcek, stavebnic, hraček pro nadané děti

3.10. Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při práci s mladšími dětmi volíme přiměřené metody a formy vzdělávání s ohledem na bezpečnost a možnosti každého dítěte, pracujeme v menších skupinkách nebo individuálně, volíme přiměřené činnosti a vzdělávací cíle se zapojením všech smyslů. Dvouleté dítě se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou – potřebuje pravidelné rituály, vyžaduje opakování činností, udrží jen krátkou pozornost, je proto nutné přizpůsobit organizaci se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a dovedností.

Z důvodu silnější vazby na dospělou osobu navazujeme úzkou spolupráci s rodinou dítěte. Domlouváme se na adaptačním režimu, na přiměřené době pobytu dítěte v mateřské škole, upozorňujeme rodiče na vyšší náchylnost k nemocem, konzultujeme stravovací návyky, pravidelný řád a režim pro pocit bezpečí dítěte.

Záměry:

- ❖ rozšiřovat nabídku her a didaktických pomůcek pro věkovou skupinu dětí dvou až tří letých
- ❖ během tří let vytvořit zahradu, která bude obsahovat herní prvky vhodné pro danou věkovou skupinu

4. Organizace vzdělávání

Do mateřské školy mohou být přijaty děti na základě žádosti zákonného zástupce dítěte a to v případě, že škola má volnou kapacitu a jsou splněny podmínky pro přijetí dítěte. Termín zápisu do mateřské školy stanovuje ředitelka po dohodě se zřizovatelem. Zápis dětí na následující školní rok probíhá obvykle v květnu. Přijímání dětí do mateřské školy je upraveno vnitřní směrnicí „Směrnice pro přijímání dětí do mateřské školy“. Kritéria vyhláší ředitelka školy a zveřejňuje na webových stránkách a vývěsce školy. Obvyklými kritérii jsou trvalé bydliště v obci a věk dítěte. O přijetí dítěte rozhoduje ředitelka školy ve správním řízení dle platných předpisů. Zařazování dětí do jednotlivých tříd respektuje dle možností potřeby dítěte a potřeb mateřské školy.

Mateřská škola má celkovou kapacitu 165 míst, děti jsou rozděleny do sedmi tříd. Máme dvě odloučené pracoviště.

Pracoviště MŠ:

MŠ Havlíčkova 169

MŠ Sídliště 527 (odloučené pracoviště)

MŠ Jízdárenská 699 (odloučené pracoviště)

MŠ Havlíčkova- 2 třídy

U Berušek

U Motýlků

MŠ Sídliště- 3 třídy

U Kuřátek

U Včelek

U sluníček

MŠ Jízdárenská- 2 třídy

U Medvídků

U Žabiček

Každá třída je osobitá svým vybavením, výzdobou, složením kolektivu dětí a osobností učitelek, jejich profesním zaměřením. Zda budou v daném školní roce třídy homogenní nebo heterogenní záleží na aktuálním věkovém složení dětí. Upřednostňujeme třídy

heterogenní. Třída u Sluníček bývá většinou homogenní a jsou zde zařazeny nejmladší děti.

- ❖ Ve věkově smíšených třídách mají děti snadnější adaptační proces, přicházejí již do fungujícího kolektivu, starší děti jim poskytují přirozenou pomoc a vzory chování.
- ❖ Děti se snaží být k sobě ohleduplné, učí se vzájemně naslouchat, minimalizují se projevy agrese.
- ❖ Starší děti jsou samostatnější, mají pocit odpovědnosti.
- ❖ Složení třídy podporuje tvořivou hru dětí, schopnost kooperace, komunikace a sebereflexe.
- ❖ Umístění sourozenců do třídy konzultujeme s rodiči, respektujeme jejich přání.
- ❖ Každá třída si připravuje vlastní TVP, který vychází ze ŠVP. Při tvorbě TVP je kladen důraz na iniciativu a tvůrčí aktivitu jednotlivých učitelek.
- ❖ Ve všech třídách je závazný ŠVP a plán hlavních akcí školy.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je sestaven v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Vycházíme ze zdravého životního stylu a podpory zdraví, klademe důraz na vytváření osobnostních vlastností dítěte (sebedůvěra, seberealizace, sebehodnocení), abychom dítěti umožnili vyvíjet se v samostatnou osobnost, která je vybavena znalostmi a dovednostmi pro další etapu života. U dětí vytváříme ekologické cítění, prohlubujeme znalosti o přírodě, vedeme děti k úctě k životu, k osvojení si hodnot, na nichž je založena naše společnost. Vzdělávání se uskutečňuje po celý den ve všech činnostech a situacích, které se během dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Využíváme individuální, skupinové i frontální činnosti. Děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách, rozvíjet si sociální vnímání (utvářet vzájemné vztahy, učit se pomáhat a naopak říci si o pomoc). Vzdělávání probíhá uvnitř mateřské školy i venku. Vycházíme z konkrétních situací. Činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Dobu trvání jednotlivých činností přizpůsobujeme věku dítěte, jeho individuálním potřebám a schopnostem. Usilujeme o to, aby se děti cítili během dne bezpečně a abychom uspokojili jejich potřeby.

Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu:

- ❖ rozvíjet fyzickou, psychickou a sociální stránku dítěte, vést děti k zájmu o učení a poznávání (kompetence k učení, řešení problémů, komunikativní)
- ❖ osvojit si základní hodnoty, na kterých je položen náš hodnotový systém a celá naše společnost (kompetence občanské, činnostní)
- ❖ získat osobní samostatnost a schopnost projevit se jako samostatná a sebevědomá osobnost (kompetence sociální, personální)

Hlavní cíle:

- ❖ vnímat změny, učit se je přijímat a aktivně se s nimi vyrovnávat
- ❖ učit se kriticky myslet, rozpoznávat problémy a řešit je
- ❖ umět si vybírat a nést za svou volbu odpovědnost
- ❖ vytvářet si zdravé životní návyky a postoje

Při plnění cílů klademe důraz na rozvoj seberealizace a tvořivosti dítěte, na osvojení si komunikace a spolupráce dětí, na získání samostatnosti a odpovědnosti dítěte.

Při výchově a vzdělávání dětí uplatňujeme následující metody a formy vzdělávání:

- ❖ volná hra, experimentace
- ❖ komunikace
- ❖ práce – tvořivá aktivita dětí
- ❖ psychomotorická cvičení
- ❖ vycházky, výlety, exkurze
- ❖ námětové a kooperativní hry
- ❖ komunitní kruh
- ❖ prožitkové učení
- ❖ řízené skupinové činnosti
- ❖ řízené individuální činnosti
- ❖ spontánní sociální učení

5.1. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zajištěna podpůrná opatření, která mají vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními. Vzdělávací obsah denních činností u těchto dětí je přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci plánu pedagogické podpory či individuálního vzdělávacího plánu.

Pravidla, průběh tvorby, realizace a vyhodnocení podpůrných opatření pro dítě se speciálními vzdělávacími potřebami:

- ❖ plán pedagogické podpory – podpůrné opatření prvního stupně – sestavují třídní učitelky, pokud z pozorování dítěte při práci a při hře vyplývá, že má dítě drobné problémy například s jemnou motorikou, řečí, špatnou koncentrací pozornosti atd. Plán pedagogické podpory má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají vzájemné 14 konzultace třídních učitelek dítěte a učitelek a rodičů s cílem stanovit metody práce s dítětem, způsob kontroly osvojení dovedností, návyků a znalostí, forma spolupráce s rodinou. Vyhodnocení probíhá zpravidla po třech měsících. Hodnotí třídní učitelky na společných schůzkách s rodiči i s dítětem. V případě, že nedochází k naplňování vzdělávacích možností dítěte, uplatní mateřská škola společně se zákonnými zástupci dítěte podpůrná opatření vyšších stupňů, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení.

- ❖ individuální vzdělávací plán – je vytvořen, pokud jsou školským poradenským zařízením stanovena podpůrná opatření druhého až pátého stupně. Individuální vzdělávací plán vytváří ředitelka ve spolupráci s třídní učitelkou, má písemnou podobu. Třídní učitelka úzce spolupracuje s rodiči dítěte, se školským poradenským zařízením i s dalšími odborníky. Naplňování individuálního vzdělávacího plánu vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně. Na doporučení školského poradenského zařízení škola zajistí asistenta pedagoga. Asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při organizaci a realizaci aktivit.

5.2. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Pedagogové uplatňují laskavě důsledný přístup, respektující věk dítěte a větší emoční podporu. Vzdělávací činnosti se realizují v menších skupinách nebo individuálně podle potřeb dětí. Dvouleté děti se učí především hrou, nápodobou, situačním učením a vlastním prožitkem. Větší prostor je věnován volným hrám a pohybovým aktivitám.

5.3. Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. Ředitelka mateřské školy zajistí pro nadané děti vypracování individuálního vzdělávacího plánu na základě doporučení školského poradenského zařízení a zajistí také realizaci všech stanovených podpůrných opatření

5.4. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

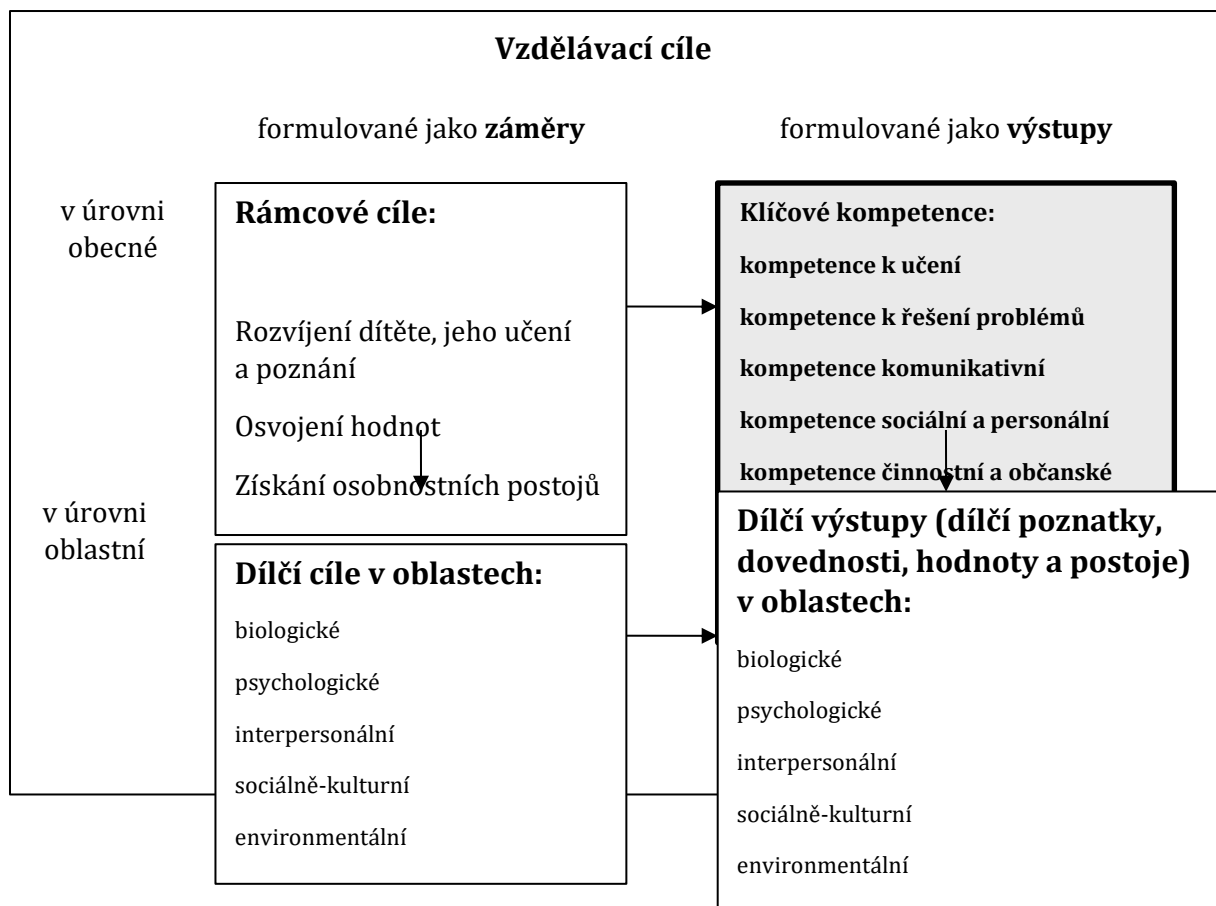
Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Ředitel mateřské školy poskytne dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání.

6. Vzdělávací obsah

Školní vzdělávací program je společný pro všechna tři pracoviště. Vzdělávací obsah slouží pedagogům naší mateřské školy jako východisko vytvoření vzdělávací nabídky v jednotlivých třídách. Tvoří jej 6 integrovaných bloků. Bloky obsahují dílčí cíle, okruhy činností, očekávané výstupy. Vzdělávací obsah je tvořen rozmanitými praktickými i

intelektovými činnostmi. Integrované bloky nejsou při své realizaci časově omezené, jsou tvořeny cyklicky a každoročně se opakují. Každá třída si v rámci svého Třídního vzdělávacího programu integrované bloky dále rozpracovává na tematické části. Třídní programy jsou otevřené dokumenty, které se mohou během roku doplňovat, upravovat. Rodiče mají možnost se s třídními programy seznámit na nástěnkách.

Struktura vzdělávání:

Integrované bloky obsahují:

- ❖ **O TŘECH MEDVĚDECH ANEB RODINA A MŮJ DOMOV**
- ❖ **O VELIKÉ ŘEPĚ ANEB SPOLEČNĚ HODNĚ ZVLÁDNEME**
- ❖ **POLÁMAL SE MRAVENEČEK ANEB VŠE O ZDRAVÍ A BEZPEČNOSTI**
- ❖ **O DVANÁCTI MĚSÍČKÁCH ANEB TRADICE, UMĚNÍ A KULTURA**
- ❖ **KOBLÍŽEK NA VANDRU ANEB ZA POZNÁNÍM SVĚTEM KRÁČÍM**
- ❖ **O BOUDĚ BUDCE ANEB PROCHÁZKA PŘÍRODOU**

O TŘECH MEDVĚDECH

ANEKDOTA RODINA A MŮJ DOMOV

Hlavní cíl:

Vnímat a přijmout odlišnosti mezi lidmi, rozvíjet lásku k rodině a domovu, respektovat mravní zásady a pravidla vzájemného soužití. Znat jména a povolání svých rodičů, sourozenců. Utvářet pozitivní mezilidské vztahy. Seznámit děti s blízkým okolím školy, obcí, okolními městy. Zapojit se do kulturního a společenského dění naší obce. Získat povědomí o naší Republice, státních symbolech a znacích.

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo:

- ✚ rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- ✚ rozvoj a užívání všech smyslů
- ✚ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ✚ osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- ✚ osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- ✚ osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- ✚ vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- ✚ osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- ✚ vytváření základů pro práci s informacemi

Sebepojetí, city, vůle

- ✚ rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- ✚ získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- ✚ seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- ✚ osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- ✚ posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- ✚ ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- ✚ poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- ✚ rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- ✚ rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- ✚ vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- ✚ seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- ✚ vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- ✚ vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- ✚ rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- ✚ seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- ✚ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách poznávání jiných kultur
- ✚ rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- ✚ vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted', dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet

se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí

Vzdělávací nabídka:

- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových

představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

O VELIKÉ ŘEPĚ“

ANEK SPOLEČNĚ JDE VŠECHNO LÉPE

Hlavní cíl:

Rozvíjet schopnosti žít ve společenství ostatních lidí – spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství – ke třídě rodině, ostatním dětem, vnímat, přijímat a ztotožnit se se základními hodnotami tohoto společenství. Podporovat u dětí zdravé sebevědomí a samostatnost.

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo:

- + uvědomění si vlastního těla
- + rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- + rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- + osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- + osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- + rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- + osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- + rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- + rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- + posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Sebepojetí, city, vůle

- ✚ poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- ✚ získání relativní citové samostatnosti
- ✚ rozvoj schopnosti sebeovládání
- ✚ rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- ✚ rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- ✚ rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- ✚ získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- ✚ seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- ✚ osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- ✚ posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- ✚ vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost

- ✚ poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- ✚ rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- ✚ rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- ✚ vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět

- ✚ seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- ✚ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

- ✚ poznávání jiných kultur
- ✚ pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodné
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsát situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soudit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně)

k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční a pohybové činnosti
- zdravotně zaměřené činnosti
- vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí MŠ
- jednoduché pracovní a sebe obslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým užíváním
- činnosti relaxační a odpočinkové
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- společné diskuse, rozhovory, vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě - společné hry a skupinové aktivity (výtvarné, námětové hry, dramatizace), které umožňují dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- hry zaměřené na poznávání a rozlišování různých společenských rolí
- aktivity, které přibližují dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, toleranci, spolupráci) a mravní hodnoty (dobro, zlo, pravda, lež, spravedlnost, upřímnost) v jednání lidí
- podpora zdvořilého chování, přistupovat k druhým lidem i dětem bez předsudků, vážit si jejich práce a úsilí

„POLÁMAL SE MRAVENEČEK“

ANEB VŠE O ZDRAVÍ A BEZPEČNOSTI

Hlavní cíl:

Opakovat a rozšířit si poznatky o lidském těle, jeho funkcích, smyslech, znát, co tělu prospívá a co naopak škodí. Osvojit si pravidla bezpečnosti, seznámit se s prací bezpečnostních složek a integrovaného systému. Dopravní výchova.

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- ✚ uvědomení si vlastního těla.
- ✚ rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- ✚ rozvoj a užívání všech smyslů
- ✚ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ✚ osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- ✚ osvojení si poznatků a dovedností, důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- ✚ vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- ✚ rozvoj komunikativních dovedností (verbální i neverbální)
- ✚ osvojení si poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- ✚ rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně- logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

Sebepojetí, city, vůle

- ✚ poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- ✚ získání schopnosti svoje chování záměrně řídit a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- ✚ rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ✚ vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- ✚ rozvoj kooperativních dovedností
- ✚ ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- ✚ poznávání pravidel společného soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- ✚ vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- ✚ vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět

- ✚ pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- ✚ osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- ✚ rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých, neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem)

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
 - učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
 - popsat situaci (podle obrázku, skutečnou)
 - sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
 - rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
 - sledovat očima zleva doprava
 - poznat některá písmena a číslice, popř. slova
-
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
 - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
 - chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu do první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
 - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi, apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
-
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
 - rozhodovat o svých činnostech
 - uvědomovat si své možnosti a limity (své silné a slabé stránky)
 - uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném rodinném a cizím prostředí
 - prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své efektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
-
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
 - vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
 - bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
-
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit,

poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterými se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Vzdělávací nabídka:

- ❖ činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- ❖ lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, lezení)
- ❖ nelokomoční pohybové činnosti (změna poloh a pohybů těla na místě)
- ❖ základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.
- ❖ zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- ❖ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí
- ❖ artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti - grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- ❖ prohlížení a „čtení“ knížek
- ❖ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, chuť, vůně, zvuky, jejich charakteristických znaků a funkcí - motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností)
- ❖ spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- ❖ řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- ❖ činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- ❖ činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství) a jejich smysluplné praktické aplikaci

- ❖ činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- ❖ příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- ❖ cvičení organizačních dovedností
- ❖ činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností
- ❖ záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- ❖ činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- ❖ kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- ❖ aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- ❖ hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- ❖ hry a situace, kdy se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- ❖ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování

„O DVANÁCTI MĚSÍČKÁCH“

ANEK TRADICE A SLAVNOSTI

Hlavní cíl:

Seznámení se světem lidí a osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije. Rozvíjet úctu k tradicím, sounáležitosti a citového prožívání.

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo:

- ✚ uvědomení si vlastního těla.
- ✚ rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- ✚ rozvoj a užívání všech smyslů.
- ✚ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti.
- ✚ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- ✚ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) a produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- ✚ rozvoj komunikativních dovedností (verbální i neverbální)
- ✚ osvojení si poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- ✚ rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- ✚ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)
- ✚ vytváření základů pro práci s informacemi

Sebepojetí, city, vůle

- ✚ rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- ✚ rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- ✚ rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

- ✚ posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole)
- ✚ vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- ✚ rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Dítě a společnost

- ✚ rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- ✚ rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- ✚ vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- ✚ seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Dítě a svět

- ✚ seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- ✚ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- ✚ osvojení si poznatků a dovedností potřebných vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- ✚ vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou zemí

Očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí)
 - koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
 - vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
 - ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
 - vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
 - ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. nůžkami, barvami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji)
 - zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
-
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
 - vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
 - vést rozhovor, naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
 - domluvit se slovy i gesty, improvizovat
 - porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej, ve správných větách)
 - učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnou jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
 - utvořit jednoduchý rým
 - sledovat a vyprávět pohádku, příběh
 - projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
-
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
 - přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
 - učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
 - vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
-
- uvědomovat si své možnosti a limity (své slabé a silné stránky)

- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
 - prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
 - vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
 - uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání)
 - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
 - zachycovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací)
-
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
 - uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
 - spolupracovat s ostatními
 - dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
 - chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
-
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
 - chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
 - vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
 - utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
 - vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
-
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
 - mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
 - všímat si změn a dění v nejbližším okolí

Vzdělávací nabídka:

- ❖ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, materiálem
- ❖ činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- ❖ smyslové a psychomotorické hry - hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- ❖ činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- ❖ samostatný slovní projev na určité téma
- ❖ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo - přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- ❖ činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- ❖ činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- ❖ estetické a tvůrčí aktivity
- ❖ slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové
- ❖ sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry, etudy
- ❖ společenské hry, společné aktivity nejrozličnějšího zaměření
- ❖ společné setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- ❖ hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se
- ❖ tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- ❖ příprava a realizace společných zábav
- ❖ příležitosti seznamující dítě přirozeným způsobem s tradicemi
- ❖ sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

„KOBLÍŽEK NA VANDRU“

ANEK ZA POZNÁNÍM SVĚTEM KRÁČÍM

Hlavní cíl:

Seznámit děti se světem lidí (poznávání jiných kultur), planetou Zemí či vesmírem. Vést děti k poznávání svého okolí od nejbližšího až ke globálnímu pohledu, orientovat se v něm, všimnout si změn způsobených lidskou činností. Položit základy environmentální výchovy.

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- ✚ uvědomění si vlastního těla
- ✚ rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- ✚ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ✚ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- ✚ osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- ✚ vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- ✚ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- ✚ rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- ✚ rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- ✚ rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- ✚ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Sebepojetí, city, vůle

- ✚ poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- ✚ získání relativní citové samostatnosti
- ✚ rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- ✚ rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- ✚ rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- ✚ vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- ✚ seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- ✚ vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- ✚ vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- ✚ rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- ✚ seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- ✚ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

- + poznávání jiných kultur
- + pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- + osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- + rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- + rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- + vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava

- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
 - poznat napsané své jméno
 - projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
-
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
 - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
 - vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
 - postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
 - chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
 - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted', dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
 - učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
 - řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
 - nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
-
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
 - prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
 - vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
 - zorganizovat hru
 - prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
 - být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
 - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
 - navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
 - porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všímát si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímát si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávací nabídka

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce - manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, nástroji, materiálem
- Využívání audio pomůcek a PC k poznávání zemí a lidí z celého světa
- základy environmentální výchovy
- aktivity umožňující dětem nahlédnout a zachycovat krásy vesmíru
- smyslové a psychomotorické hry

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí a osvojování si rolí, do nichž se dítě dostává
- aktivity umožňující dítěti poznat rozmanitost kultur
- seznámit děti s tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí - příprava a realizace společných zábav a slavností – sportovní akce, kulturní programy k různým příležitostem
- činnostmi výtvarnými, hudebními, dramatickými zachycovat a vyjadřovat skutečnosti ze svého okolí - činnosti slovesné, literární, hudebně-pohybové atd. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte
- artikulační, řečové, sluchové, rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti - prohlížení a „čtení“ knížek
- činnosti zaměřené k seznamování se elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou
- vyprávění toho, co dítě vidělo, slyšelo, komentování zážitků
- poslech čtených, vyprávěných pohádek, příběhů, sledování divadelních a filmových pohádek
- společná setkání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhém

„O BOUDĚ BUDCE“

ANEK PROCHÁZKA PŘÍRODOU

Hlavní cíl:

Seznámit děti s živou i neživou přírodou. Širším přírodním světem a okolím dítěte. Vytvářet základy environmentální výchovy, získat povědomí po o vlivu člověka na životní prostředí.

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

- ✚ uvědomění si vlastního těla
- ✚ rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- ✚ rozvoj a užívání všech smyslů
- ✚ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ✚ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- ✚ osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- ✚ rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- ✚ osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- ✚ rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- ✚ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

- + vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- + osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- + vytváření základů pro práci s informacemi

Sebepojetí, city, vůle

- + rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- + rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Dítě a ten druhý

- + seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- + osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- + posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- + vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- + rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- + rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- + rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- + rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- + vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- + seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- + vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět

- + seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

- ✚ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí,
o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- ✚ pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- ✚ osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- ✚ rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- ✚ rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- ✚ vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor

- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
 - utvořit jednoduchý rým
 - poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
 - sledovat očima zleva doprava
 - poznat některá písmena a číslice, popř. slova
 - poznat napsané své jméno
 - projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
-
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
 - přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
 - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
 - vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
 - postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
 - chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
 - učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
 - řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
 - nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
 - vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
-
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
 - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
 - zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
 - přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
 - uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
 - dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti
- chůze, běh, skoky, poskoky, lezení
- nelokomoční pohybové činnosti
- změny poloh a pohybů těla na místě
- základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti
- vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační
- konstruktivní a grafické činnosti - činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace – vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým ...
- komentování zážitků, aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatné slovní projevy na určité téma - přednes, recitace, dramatizace, zpěv - prohlížení a „čtení“ knížek
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností
- velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky
- jejich charakteristických znaků a funkcí - konkrétní operace s materiálem
- třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání
- smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou – číselná řada, čísllice, základní geometrické tvary, množství – a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů a událostí
- spontánní hra
- činnosti vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, rozhodování a sebehodnocení
- výlety do okolí
- dramatické činnosti, mimické vyjadřování nálad
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije
- rodina ve světě zvířat - příprava a realizace společných zábav a slavností
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů - činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu
- ekologické hry

Všechny vzdělávací bloky jsou nastavené tak, aby u dítěte v předškolního věku byly utvořeny základy klíčovým kompetencí:

KOMPETENCE K UČENÍ

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMPETENCE

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluace je proces průběžného vyhodnocování procesu vzdělávání (vzdělávacích činností, situací, podmínek) a jeho výsledků, který je realizován systematicky a pravidelně a jehož výsledky jsou v praxi smysluplně využívány. Evaluace probíhá na úrovni školy, třídy a cílem je zkvalitnění práce v mateřské škole ve prospěch dětí.

7.1. Evaluace na úrovni školy

PŘEDMĚTY	PROSTŘEDKY (METODY, TECHNIKY)		ČASOVÝ PLÁN	ODPOVĚDNOST
	vnitřní	vnější		
Práce učitelek, připravenost	Hospitační a kontrolní činnost	----- ----	Průběžně dle plánu	Ředitelka Zástupkyně ředitelky
Akce pro rodiče	Zhodnocení na společné poradě	----- ----	Po každé akci	Všechny učitelky
Práce kuchyně a provozu	Kontrolní činnost	----- ----	Průběžně	Vedoucí ŠJ ředitelka
Školní vzdělávací program	Dotazník – hodnocení záměru školy, ŠVP	----- ----	1x ročně	Všechny učitelky
Podmínky vzdělávání	Zhodnocení na společné poradě	----- ----	2x ročně (srpen, leden)	ředitelka

7.2. Evaluace na úrovni třídy

Plnění dílčích cílů	Záznamy v TVP	----- -----	Po ukončení tematického celku	Učitelky ve třídách
profesní růst pedagogů	Dotazník pro sebereflexi učitelky	----- -----	1x ročně	Učitelky ve třídách

Hodnocení dětí:

Vstupní charakteristika dětí	Přehled osobních charakteristik dítěte	----- ----	Při nástupu do MŠ	Učitelky ve třídách
Hodnocení rozvoje dítěte	Přehled o individ. rozvoji a učení dítěte	----- ----	3x ročně	Učitelky ve třídách
Hodnocení předškolních dětí a dětí s OŠD	Záznamový arch pro sledování a hodnocení v posledním roce předškolního vzdělávání		Dle potřeby	Učitelky ve třídách
Hodnocení a návrhy dalších postupů práce s dětmi s OŠD	----- ---	Individuální plán PPP	1x ročně	Učitelky ve třídách

7.3. Hodnocení v oblasti administrativní a provozní

PŘEDMĚTY	PROSTŘEDKY (METODY, TECHNIKY)		ČASOVÝ PLÁN	ODPOVĚDNOST
	vnitřní	vnější		
Hospodaření s prostředky – provoz	Směrnice MŠ	Analýza	Periodicky	Školnice, VŠJ, ředitelka
Hospodaření s majetkem a investičními prostředky	Směrnice MŠ	Audit ÚM	Ročně	Ředitelka
Informace, dokumentace	Směrnice MŠ	Diskuze, rozhovory, dotazníky...	Průběžně, ročně	VŠJ, ředitelka, zástupkyně ředitelky
Řízení MŠ, efektivita, osobnostní a morální vlastnosti, styl práce a řízení	ŠVP	Diskuze, rozhovory, dotazník, zpětná vazba...	Průběžně, ročně	Ředitelka
Vztahy s partnery	ŠVP	Analýza SWOT	ročně	VŠJ, ředitelka

Bezpečnost a pořádek	Směrnice MŠ	Orientační vstupy, dotazníky...	Průběžně, ročně	VŠJ, ředitelka
Stravování	HACCP, hygienické předpisy, směrnice MŠ	Audit, orientační vstupy, anketa, zpětná vazba, diskuse....	Průběžně, ročně	VŠJ, ředitelka